

LUKION TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Liite lukion opetussuunnitelmaan

LUKIO: *Leppävaaran lukio*

---

1. SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Lukiot laativat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Se on tärkeä tehdä oman lukion ja opiskelijoiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa lukion toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään lukiossa systemaattisesti.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja kullekin lukuvuodelle tai lukukaudelle asetetaan osatavoitteet. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

2. SUUNNITELMAN LAATIMISESTA, TOIMENPANOSTA JA SEURANNASTA VASTAAVAT HENKILÖT

Lukio voi myös halutessaan perustaa ryhmän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten.

Johtoryhmä vastaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä Leppävaaran lukiossa. Opiskelijakunnan hallitus on osallistunut suunnitelman laatimiseen marraskuussa 2022. Suunnitelma esitetään henkilökunnalle ja opiskelijakunnan hallitukselle kommentteja ja lisäyksiä varten. Suunnitelman laatimisessa käytetään apuna koulu yhteisölle tehtyjä kyselyjä. Toimeenpanoon osallistuu koko koulu yhteisö. Johtokunta hyväksyy suunnitelman helmikuussa.

3. SELVITYS: YKSIKÖN TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN NYKYTILANNE

Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun lukiossa tehtyyn kartoitukseen. Tässä osassa kuvataan, miten nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset. Mikä on tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun nykytilanne lukiossa?

Kartoituksessa hyödynnettiin kouluterveyskyselyn (kevät 2021) ja pääkaupunkiseudun lukioiden yhteisen lukiolaisille suunnatun kyselyn (PKS-kysely, syksy 2021) tuloksia. Kyselyistä nostettiin esille tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kannalta keskeisiä indikaattoreita. Kysymykset käsittelivät esimerkiksi kokemusta yhteisöön kuulumisesta, osallisuudesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta sekä jaksamiseen ja opiskelutaitoihin liittyviä aiheita.

Vastausten hyödyntämistä rajoitti vastaajien jaottelu vain sukupuolen mukaan, joten muiden taustatekijöiden vaikutusta opiskelijoiden kokemuksiin ei pystytty juurikaan selvittämään. PKS-kyselyssä opiskelijoiden äidinkieltä kysyttiin, mutta äidinkielestä ei vielä pysty päättelemään henkilön etnistä taustaa eikä siten tekemään johtopäätöksiä esimerkiksi etniseen taustaan liittyvän yhdenvertaisuuden toteutumisesta lukioissa. Lisäksi äidinkielekseen jonkun muun kuin ruotsin tai suomen ilmoitti pienehkö joukko vastaajia.

Alkukartoituksen perusteella lukioissamme on havaittavissa, että melkein kaikissa kysymyksissä tyttöjen/naisten antamien vastausten keskiarvo on poikien/miesten antamia vastauksia alhaisempi tai ne ilmentävät negatiivisempaa kokemusta kuin poikien/miesten. Melkein kaikissa kouluterveyskyselyn indikaattoreissa sijoitumme valtakunnallisen keskiarvon yläpuolelle tai PKS-kyselyssä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien tason yläpuolelle. Seuraamme kuitenkin yleistä trendiä siinä, että tytöt/naiset kokevat olevansa yhteisölle vähemmän merkityksellisiä tai pystyvänsä vähemmän vaikuttamaan yhteisönsä toimintaan ja että tytöillä/naisilla ilmenee selvästi enemmän riittämättömyyden ja uupumuksen kokemusta opintoihin liittyen. Epäasiallista kohtelua tytöt/naiset kokevat poikia/miehiä useammin, mutta ero sukupuolten välillä ei ole kovin suuri.

Kyselyjen osalta voidaan sanoa, että molemmat kyselyt tehtiin korona-aikana. Tämä on vaikuttanut vastaajamääriin. Vastaajamäärät ovat pieniä. Tämän takia kyselyistä ei voi juuri tehdä päätelmiä koulumme osalta. Syksyllä 2020 tehdyn Kunta10 henkilökunnalle tehdyn kyselyn perusteella Leppävaaran lukiossa ei esiintynyt syrjintää henkilökunnan osalta. Kaikki mittarit näyttävät 0%. Kyselyjen perusteella tilanne on Leppävaarassa hyvä ja yhdenvertaisuus toteutuu. Opiskelijoiden keskinäiseen toimintaan koulussa on hyvä kiinnittää huomiota yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. Lukioitten yhteisessä yhteenvedossa nousee esiin, että tytöt kokevat olevansa yhteisössä vähemmän merkityksellisiä ja he myös kokevat vaikutusmahdollisuutensa heikommiksi. Tyttöillä esiintyy myös enemmän riittämättömyyden ja uupumuksen tunteita opintoihin liittyen.

4. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN EDISTÄMISEKSI

Lukio asettaa kartoituksen ja nykytilan kuvauksen perusteella vähintään kaksi tavoitetta omalle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle: yhden edistämään tasa-arvoa ja yhden yhdenvertaista kohtelua. Tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan konkreettiset toimenpiteet lukuvuodelle tai -kaudelle kerrallaan.

Vuosien 2022-2025 teemat:

Kotouttamisen edistäminen koulu yhteisössä. Kotouttaminen on keskeinen teema Espoo-tarinassa. Alla lueteltu konkreettisia toimia lukuvuosille 2022-2025:

- kulttuurisensitiivisyys-koulutus opettajille, lisätään koulu yhteisön tietoisuutta
- kielitietoisuus, koulutuksia opettajille
- S2-paja
- yhteisöpedagogien ohjaustoiminta
- opiskelijahuoltoryhmän asiantuntemuksen hyödyntäminen
- kulttuuriohjaajien hyödyntäminen
- pedagogisen kahvilan omistaminen tälle teemalle
- opiskelijakunnan hallitus mukana
- Teemapäivät
- Tarjotaan tilat harvinaisten uskontojen opetukseen

Tasa-arvoinen merkityksellisyuden kokeminen ja vaikuttamismahdollisuudet. Kyselyjen perusteella tytöt/naiset kokevat olevansa yhteisölle vähemmän merkityksellisiä tai pystyvänsä vähemmän vaikuttamaan yhteisönsä toimintaan ja että tytöillä/naisilla ilmenee selvästi enemmän riittämättömyyden ja uupumuksen kokemusta opintoihin liittyen. Epäasiallista kohtelua tytöt/naiset kokevat poikia/miehiä useammin, mutta ero sukupuolten välillä ei ole kovin suuri.

Yhdenvertaisen ja tasapuolisen arvioinnin kehittäminen edelleen. Arvioinnin läpinäkyvyyden lisääminen. Uusi opetussuunnitelma laajenee nyt kaikille vuosikursseille ja sen myötä arviointia kehitetään edelleen.

Tavoite/tavoitteet tasa-arvon edistämiseksi lukiossa:	Tavoite/tavoitteet yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi lukiossa:
<p>Tarkoituksena on ennaltaehkäistä kaikkea sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Tasa-arvolaissa kielletään välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella. Siinä määritellään syrjinnäksi myös seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen perusteella. Lisäksi vielä tasa-arvolaissa kielletään syrjintä oppilaitoksissa. Kaikilla tulisi olla samantyyppiset tasapuoliset mahdollisuudet koulutukseen. Leppävaaran lukion opetussuunnitelman mukaan opiskelijoita pyritään kasvatamaan suvaitsevaisuuteen. Opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien ja elämän kunnioitus. Tavoitteena on pyrkimys</p>	<p>Leppävaaran lukiossa noudatetaan yhdenvertaisuuslainsäädäntöä. Ihmisen syrjiminen on kiellettyä iän, taustan, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Opiskelijoiden keskinäistä yhdenvertaisuutta edistetään oikeudenmukaisella ja läpinäkyvällä arvioinnilla. Mikäli syrjimistä näiden perusteella ilmenee, siihen puututaan henkilökunnan ja koulun johdon toimesta välittömästi.</p>

<p>oikeudenmukaisuuteen ja demokratian ja tasa-arvon edistämiseen.</p>	
<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Merkityksellisyyden kokeminen ja vaikuttamismahdollisuudet: Arvioidaan koulu yhteisömmen toimintatapoja ja kehitetään ratkaisuja ongelmakohtiin.</p> <p>Puututaan kaikkeen epäasialliseen käytökseen tavoitteidemme mukaisesti.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>	<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Kartoitetaan menetelmiä ja tapoja kotouttamisen parantamiseksi. Kokeillaan erilaisia menetelmiä ja tapoja.</p> <p>Yhdenvertaisen arvioinnin kehittäminen edelleen.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>
<p>2023-2024</p> <p>Toimenpiteet: Vahvistetaan merkityksellisyyden kokemuksia ja vaikutusmahdollisuuksia. Keskustellaan puuttumisen pelisäännöistä. Lukuvuositavoitteeksi opiskelijoiden merkityksellisyyden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittäminen teemalla: Olet tärkeä!</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>	<p>2023-2024</p> <p>Toimenpiteet: Kehitetään ja vahvistetaan menetelmiä ja tapoja edelleen. Vahvistetaan yhdenvertaisen arvioinnin menetelmiä.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>
<p>2024-2025</p> <p>Toimenpiteet: Vahvistetaan merkityksellisyyden kokemuksia ja vaikutusmahdollisuuksia. Keskustellaan puuttumisen pelisäännöistä.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>	<p>2024-2025</p> <p>Toimenpiteet: Luodaan pysyviä kotouttamiskenteitä koulun arkeen ja käytäntöihin. Vahvistetaan yhdenvertaisen arvioinnin menetelmiä.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Koko henkilökunta</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Johtoryhmä ja henkilökuntakokous</i></p>

5. SUUNNITELMAN SEURANTA, TOIMENPITEIDEN TULOKSET JA ARVIOINTI

Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan luku- vuosittain/-kausittain (kohdassa 3 olevan taulukon avulla). Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle.

Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi kokonaisuutena (tai tarvittaessa aikaisemmin).

Seurannan tulokset kirjataan tähän:

Toimenpiteiden tulokset ja kokonaisarviointi: *Kirjoita tähän*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena: *Kirjoita tähän*

Päivämäärä: *Kirjoita tähän*

6. SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on lukion opetussuunnitelman liite. Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään johtokunnan kokouksessa.

Rehtori vastaa siitä, että lukion henkilökunta, opiskelijat ja huoltajat sekä lukion yhteistyökumppanit saavat riittävästi tietoa lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä: suunnitelmasta ja hyvistä käytänteistä.

Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään helmikuussa 2023 johtokunnan kokouksessa.